

4. 11. 2016

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podřízenost pohledávek zpátky ve hře

Poměrně častým „zajišťovacím“ institutem byly svého času smlouvy o podřízenosti pohledávek. V nich se banka (příkladmo banka A) se svým dlužníkem (příkladmo obchodní společností B) a jejím dlužníkem (příkladmo dlužník C) dohodla, že dokud nebude splacen její úvěr, nebude se C domáhat zaplacení dluhu po B. Je taková dohoda možná? Může se díky dohodě o podřízenosti pohledávek, či dluhů ubránit společnost B proti dlužníkovi C? Může taková dohoda dokonce bránit procesním právům žalobce? Díky Nejvyššímu soudu už máme jasněji.

DOHNAL PERTOT SLANINA

advokátní kancelář

Výše uvedený příklad je častým případem financování podniku. Dlužník C, velmi často společník společnosti B půjčí svojí společnosti za zákonných podmínek finanční částku. Pokud chce společnost B získat provozní úvěr, velmi často bývá uzavírána právě smlouvě o podřízenosti pohledávek. To znamená, že všichni tři podepíší smlouvu o podřízenosti pohledávek a dokud není splacen provozní úvěr, nemůže původní dlužník C vymáhat svůj dluh za společností B. Tyto dohody mívají také velmi často ustanovení o tom, že se zakazuje uplatňovat práva z těchto pohledávek, včetně přihlášek a účasti v úpadkovém řízení.

V první řadě je nutné zdůraznit, že nelze dohodou omezit procesní práva. Tzn. pokud se smluvní strany dohodnou, že nebudou vzájemně uplatňovat do určité doby svá práva, na jejich procesní postavení to nemá vliv. Porušení smlouvou založené právní povinnosti má především za následek ;jen mezi účastníky smlouvy; odpovědnost za škodu (event. odpovědnost za vady, vznik smluvní pokuty, byla-li sjednána apod.); v žádném případě však není s to generovat neplatnost právního úkonu. Tzn. například udělení plné moci.[1]

Jinými slovy, žádné ujednání Smlouvy o podřízenosti, kterou by se Věřitel jako podřízená osoba zavázal vůči Bance nepřihlásit do insolvenčního řízení své pohledávky vůči dlužníkovi, nemůže Věřiteli zabránit v tom, aby (procesním úkonem) své pohledávky přesto přihlásil a tyto byly zařazeny například na pořad prezkumného jednání. Posouzení důvodnosti přihlášených pohledávek přísluší toliko insolvenčnímu správci, dlužníkovi nebo věřitelům, a nikoli insolvenčnímu soudu, a to ani v případě, že by pohledávky byly uplatněny neoprávněnou osobou.[2]

I přes to, že nelze krátit základní procesní práva, v případě uzavření dohody o podřízenosti pohledávek by před splatností úvěru banky A dlužník C vůči věřiteli B úspěšný nebyl. A to ani v případě, že by jeho původní půjčka byla splatná.

Jestliže totiž strany uzavřely smlouvu o podřízenosti pohledávek, v níž se dohodly, že některé pohledávky mají být uspokojeny až po splnění jiného dluhu dlužníka, nemůže se věřitel podřízené pohledávky domáhat jejího uspokojení před splněním podmínek sjednaných ve smlouvě o podřízenosti pohledávek, neboť takový požadavek je v rozporu s jeho smluvním závazkem. Případná změna této smlouvy musí být učiněna všemi stranami, které ji uzavřely.

Tato dohoda nepředstavuje přímou změnu času plnění ze smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem a žalovanou, jak dovodily soudy obou stupňů, má charakter odkládací podmínky podle § 36 odst. 2 obč. zák. Uvedená dohoda přitom není v rozporu se zákonem či dobrými mravy.[3]

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D.,
advokát

[DOHNAL PERTOT SLANINA, advokátní kancelář, v.o.s.](#)
OLOMOUC | PRAHA | HRADEC KRÁLOVÉ | LETOHRAD

Palackého 75/21
779 00 Olomouc

Prvního pluku 347/12a
186 00 Praha 8

Komenského 266/3
500 03 Hradec Králové

Václavské náměstí 76
561 51 Letohrad

Tel.: +420 587 407 086
e-mail: info@akdps.cz

[1] K tomu rozhodnutí VS Praha č. j. 1 VSPH 453/2012-P99-10 z 23. 2. 2012.

[2] K tomu rozhodnutí VS Praha č. j. 2 VSPH 455/2012-P89-19 z 2. 7. 2012.

[3] K tomu NS sp. zn. 23 Cdo 2907/2014, ze dne 28. 7. 2016.

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)